

Egyházi Főtanács

Egyházunk a vallásszabadság kihirdetésének 425. évfordulóját az 1993. január 13-án Tordán tartott rendkívüli Főtanács keretében ünnepelte meg. Az ünnepély hálaadó istentisztelettel kezdődött, a lelkészi szolgálatot dr. Rezi Elek teológiai tanár végezte. Az istentiszteletet követő szimpoziumot dr. Kovács Lajos püspök nyitotta meg; a Tordai Országgyűlés határozatát felolvasta Kovács Sándor V. éves teológiai hallgató. Előadást tartottak: Kovács István: *A reformátorok állásfoglalása a vallásszabadság kérdésében*; Simén Domokos: *János Zsigmond erdélyi fejedelem valláspolitikája*; Dr. Erdő János: *A tordai ediktum teológiai alapja*; Dr. Donald Harrington: *Az unitarizmus elkötelezettsége a vallásszabadság iránt* (az előadást Harringtonné Szántó Anikó olvasta fel); Dr. Szabó Árpád: *A vallásszabadság és unitarizmus*; Dr. Robert Traer: *Hit és szabadság* (az előadást fordította és felolvasta dr. Rezi Elek); Mikó Lőrinc: *A vallásszabadság érvényesülése országunk alkotmányában és a gyakorlatban*; dr. Bodor András: *A vallásszabadság és a kolozsvári unitárius iskola*; Török Tamás: *A tordai ediktum tükröződése az irodalomban* címen.

Az előadások után András György előadótanácsos felolvasta Dr. Arthur Long, a manchesteri unitárius teológiai főiskola ny. dékánja, valamint dr. Ferenc József magyarországi ny. püspök üdvözlését. A Főtanács ünnepi nyilatkozatát Jenei Dezső főgondnok olvasta fel és mondott bezáró beszédet. A Főtanács ülését Kolcsár Sándor közügyigazgató imája és a 214. egyházi ének éneklése zárta. Az énekvezérei szolgálatot Ferencz Gábor torockói lelkész és Kelemen Csongor csíkszeredai énekvezér végezték.

Egyházi Képviselő Tanács

1993. március 25-én tartotta I. évnegyedi rendes ülését. Tárgysorozatán a következő kérdések szerepeltek: különböző jelentések az elnökileg elintézett ügyekről, lelkészképzésről, nőszövetségről, Máthé Sándor olthévízi lelkész angliai tanulmányútajáról, az 1993—94. évben beinduló kolozsvári és székelykeresztúri unitárius líceum IX. osztályáról, a nyugdíj- és segélypénztár folyó ügyeiről, a székelykeresztúri volt unitárius gimnázium alapításának 200. éves évfordulójának megünnepléséről, személyi változásokról, valamint gazdasági és pénzügyi kérdésekről.

Gondnoki és keblitanácsosi értekezlet

1993. február 17—25 között tartották meg az egyházkörökben a következők szerint: a kolozsvár-tordai egyházkör február 17-én Alsófelsőszentmihályon, a maros-küküllői egyházkör február 22-én Dicsőszentmártonban és február 23-án Marosvásárhelyen, a székelykeresztúri egyházkör február 23-án Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkör február 24-én Székelyudvarhelyen és a sepsiszentgyőr-

gyi egyházkör február 25-én Brassóban. Az értekezlet tárgyát képezte: dr. Szabó Árpád előadása: *Az egyház mint valláserkölcsi intézmény* címen, az egyházközségek valláserkölcsei életének megelevenítése és az egyházközségek anyagi helyzete.

Lelkészi értekezletek

Az I. negyedévi lelkeszi értekezletet 1993. március 9—19 között tartották meg: 9-én Kolozsváron, március 19-én Marosvásárhelyen, március 16-án Székelykeresztúron, március 17-én Székelyudvarhelyen és március 18-án Brassóban. Az értekezleteken dr. Szabó Árpád előadása hangzott el: *Az unitárius prédikáció és a Biblia* címen, valamint a Misszió Bizottság jelentése az egyház 1991. évi szolgálatáról és az IARF 1992-ben, Günsbachban tartott teológiai konferenciájáról szóló beszámoló.

Lelkésznevelés

A Protestáns Teológiai Intézetben az I. félévi vizsgaszessziót 1993. január 4 — február 5. között tartották meg. Hallgatóink nagyrésze jó eredménnyel vizsgázott. Az öt évfolyamon 9 hallgató végzett 9-esen felüli általános osztályzattal; Czire Szabolcs II. éves hallgató általános 10-es osztályzatot ért el.

A II. félév előadásai február 10-én kezdődtek meg.

A hiterősítő teológiai csendesnapokat 1993. február 8—9-én tartották. Ez alkalommal 8-án reggel Simén Domokos csíkszeredai lelkész tartott bibliamagyarázatot; Máthé Sándor olthévízi lelkész-esperes: *A belmisszió időszerű kérdései* címen tartott előadást. Délután az I. félévi munkakiértékelésére került sor. 9-én Máthé Sándor tartott bibliamagyarázatot és Simén Domokos: *Hítvédelem és szórványgondozás* címmel tartott előadást. Délután dr. Szabó Árpád erdőszentgyörgyi református lelkész közös előadására került sor: *Egyházaink és a cigánykérdés* címmel. A csendesnapok szeretetvendégséggel értek véget.

Személyi változások

Szilágyi Erzsébet egyházi központunk levéltárosa 28 évi szolgálat után állásáról lemondott 1993. február 1-vel és beteggondozói alkalmazásba ment át. Egyházunkat hűségesen és odaadással szolgálta, életére és további munkájára Isten áldását kérjük.

Buzogány Sándor sinfalvi lelkész egészségi okok miatt 1993. január 1-től nyugalmába vonult. 1956. augusztus 22-én született Székelykeresztúron. Középiskolai tanulmányait 1975-ben Székelykeresztúron, teológiai tanulmányait 1977—1982 között Kolozsváron végezte a Protestáns Teológiai Intézetben. 1982—1984 között az iklandi, 1984—1986 között a vadadi és 1986—1992 között a sinfalvi egyházközségben szolgált.

Fórizs Géza pipe-szásznádasi lelkész 1993. március 1-től, 38 évi szolgálat után, nyugalmába vonult. 1931. november 21-én született Kénosban. Középiskolai tanulmányait 1951-ben Székelyudvarhelyen, teológiai tanulmányait 1951—1955 között a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben végezte. 1955—1957 között az

iszlói és 1957-től nyugdíjba menetelig a pipe-szásznádasi egyházközségben szolgált. Lelkészi tevékenységének jelentős eredménye a szásznádasi társegyházközség megszervezése.

Nyugalomba vonult lelkész afiai életére Isten áldását kérjük.

Balázs Tamás szentháromság-kisadorjáni lelkész meghívás alapján 1993. március 1-től kinevezést nyert a magyarszováti egyházközségbe.

Bartha Alpár gyepesi lelkész meghívás alapján 1993. április 1-től a szentegyházi egyházközségbe nyert kinevezést.

● *Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület* 1993. március 20-án Tordán ünnepélyt rendezett az 1568. évi országgyűlés határozatának 425. évfordulója alkalmából. Az ünnepség ökumenikus istentisztelettel kezdődött a tordai római katolikus templomban; egyházunk részéről az istentiszteleten dr. Kovács Lajos püspök mondott beszédet. Istentisztelet után az unitárius templomban szimpozionot tartottak, melynek keretében Benda Kálmán, Csetri Elek, Paul Philippi, Pozsgai Imre, dr. Szabó Árpád és Várkonyi Ágnes előadásai hangzottak el. Este a tordai színházban a kolozsvári Magyar Színház művészei tartottak előadást.

● *A Dávid Ferenc Egylet* az első évnegyedben három felolvasó ülést tartott. Január 24-én dr. Gaal György tartott előadást „Berde Áron az Unitárius Kollégium igazgatója, három tudományág erdélyi úttörője” címen. Márkos Albert és Rónai Ádám zeneszámokat, Vitályos Ildikó színművésznő pedig Áprily Lajos és Reményik Sándor verseket adott elő. Február 21-én dr. Rend Aranka főorvos *Emberek krízisben — Az öngyilkosság mint értelmetlen válasz* címen tartott előadást. Szabó Zsuzsa és Rónai Ádám brácsán és zongorán játszott; Török Katalin színművésznő Kosztolányi Dezső és Áprily Lajos verseket szavalt. Március 28-án dr. Virágh Enikő főorvosnő és Kovács István teológiai tanár tartottak előadást *A magzati élet védelme* címen. A felolvasó ülést Prádai Kinga és Filip Ignác zeneszámai és Vajda Zsuzsa színművésznő szavalata egészítette ki.

● *Március 15-én* ökumenikus istentisztelet volt a kolozsvári Farkas utcai református templomban. Az istentisztelet keretében beszédet mondtak: dr. Csiha Kálmán, dr. Kovács Lajos, Mózes Árpád püspökök és Czirják Árpád kanonok. A Brassai Sámuel és Báthory István líceumok diákjai alkalmi műsorral egészítették ki az ünnepélyt.

● *A Magyar Egyházak Elöljáróinak Állandó Értekezlete* 1993. március 5-én Gyulafehérváron gyűlést tartott, melyen közös egyházi kérdéseket tárgyaltak meg. Az értekezleten egyházunkat Jenei Dezső főgondnok és dr. Erdő János főjegyző képviselték.

● *Az 1992. decemberi magyarsáosi Zsinati Főtanács* tiszteletbeli énekvezéri címet adományozott Cseke Elek gyepesi énekvezérnek és tiszteletbeli gondnoki címet Nagy Dénes tordátfalvi gondnoknak.

● *Leon Hopper az amerikai unitárius — univerzalista lelkészek szövetségének* elnöke és Philip Hewett ny. kanadai unitárius lelkész 1993. március 19—30 között meglátogatta egyházunkat. Felkeresték a kolozsvári, székelykeresztúri, marosvásárhelyi, torockói, torockószentgyörgyi, székelyudvarhelyi, baróti és sepsiszentgyörgyi egyházközségeket. Március 21-én Leon Hopper a kolozsvári belvárosi és monostori egyházközség templomában prédikált; március 28-án Philip Hewett Brassóban, Leon Hopper torockószentgyörgyön tartott istentiszteletet.

● *Kovács István, sepsiszentkirályi lelkész*, 1993. január 15-én megkezdte tanulmányait az oxfordi Manchester Colleg-ben. Az angol nyelv elsajátítása mellett a gyakorlati teológiai szakcsoport körében folytat tanulmányokat.

● *Dr. Lancelot Austin Garrard*, a bostoni Emerson College Emeritus professzora, az oxfordi Manchester College volt rektora, 1993. január 7-én elhunyt. Az angol unitárius egyház híres újszövetségi teológusa, akinek munkái közül általános elismerést nyert: *Duty and the Will of God* és *Athens or Jerusalem* c. két könyve. Halála pótolhatatlan veszteséget jelent egyházának.

Halottaink

Dr. Ürmösi Károly, volt ügyvéd, a Nyugdíjpénztár ny. főkönyvelője, 86. éves korában 1993. február 13-án elhunyt. 1907-ben született Homoródjánosfalván lelkészi családból. Tanulmányait a kolozsvári unitárius főgimnáziumban végezte, majd ügyvédi diplomát szerzett. 1949-től 1975-ig szolgálta egyházunkat szorgalommal és odaadással. Február 18-án temették a Házsongárdi temetőbe; a lelkészi szolgálatot Szabó Zoltán egyházi titkár végezte, a sírnál András György előadótanácsos mondott búcsúbeszédet.

Székely Ferenc, ny. tanár, a kolozs-tordai egyházkör felügyelő gondnoka, 66 éves korában 1993. február 26-án meghalt. Március 4-én temették el a kolozsvári Házsongárdi temetőben. A lelkészi szolgálatot Szabó Dezső végezte.

Emlékük legyen áldott!

Előfizetőink figyelmébe!

A Keresztény Magvető előfizetési díja belföldön 1000 lej, melyet a lelkészi hivatalok útján vagy közvetlenül az egyházi központban (Episcopia Unitariană, 3400 Cluj-Napoca, B-dul 22 Decembrie nr. 9) lehet befizetni.

Az előfizetési díj a nyugati országok részére évi 12 dollár.

Annual subscription from abroad \$ 12 (postage included) should be sent to the Unitarian Church Headquarters, B-dul 22 Decembrie nr.9, 3400 Cluj-Napoca, Romania.

William R. Murry: *A Faith for all Seasons. Liberal Religion and the Crises of Life.* (Vallás minden időszakra. A szabadelvű vallás és az élet válságai) Bethesda, Maryland. 1990. 148 l.

A lelkipozíció útmutatója ez a munka. Szerzője amerikai unitárius főiskolai tanár, majd lelkész; jelenleg a bethesda-i egyházközségben szolgál. Könyvében tanulmányai és lelkészi szolgálatában szerzett ismeretei alapján gyakorlati teológiai alapvetést és életfilozófiát nyújt a hívő ember számára.

„Egy vallás sem méltó nevére — állítja a szerző —, ha megfelelő előrelátást nem biztosít az egyén életének értelmére és céljára a személyes válságok idején.” „Az unitarizmust, mivel nem tudott ilyen látomást nyújtani híveinek, Amerikában gyakran a „szép idő” vallásának nevezték, mert csak napos időben tud híveinek szolgálni, de borús, zord időben nem képes segítséget nyújtani nekik. A szerző könyvében ezt a felfogást kívánja megcáfolni, és ugyanakkor feleletet adni az élet néhány végső kérdésére.

W.R. Murry munkájában közelebről az élet és a halál legfontosabb kérdéseit tárgyalja a következő öt részben: A szabadelvű, azaz unitárius vallás, természete és erőforrásai; Az élet értelmének és céljának válsága; A fájdalom és szenvedés válsága; A veszteség és bánat válsága; A halál válsága. A szerző elismeri, hogy ezekről a problémákról nehéz hitelesen, sémák, szövegek nélkül beszélni. Száz és ezernyi kérdésünk megválaszolatlanul marad, és ezután is sok minden értelmetlen lesz. Ilyen problémák többek között: miért szenvedünk, mi az élet értelme és célja napjainkban, a veszteségnek és halálnak mi az elfogadható magyarázata, a szabadelvű vallások milyen erőforrásokat tudnak nekünk ajánlani a válság idején.

A szerző felelete az élet végső kérdéseire egy amerikai unitárius lelkész személyes véleményét fejezi ki, a vallásos humanizmus és szabadelvű ateizmus szellemében. Ez a felelet nem kizárólagos, más is lehetséges.

A krízis fogalmában két jelentést talál: az egyik a veszély, a másik a lehetőség. Amikor életünkben válságot tapasztalunk, ez annak a vészjele, hogy veszélyben vagyunk, mert azok az alapok, melyekre életünk alapul, megrendültek vagy összeomlottak. Ugyanakkor a válságban a növekedés lehetősége is jelen van, mint fejlesztő, életformáló erő.

Foglalkozik a jövő vallásának kérdésével is. Idézi Albert Einstein ismert megállapítását: „A jövő vallása egy kozmikus vallás lesz. Ez túllép az Isten meghatározásokon, elkerüli a dogmákat és teológiát. Magában foglalja a testit és szellemit, melynek alapja egy mély vallásos érzés”.

A jövő vallásának igényével vizsgálja az unitarizmust és megállapítja, hogy ez nemcsak a „szép idő”, hanem a borús, zord idők vallása is. Olyan forrással rendelkezik, melyből erőt meríthet a válságok leküzdésére.

Az unitárius vallás erőforrásából meríthető mindenekelőtt a Teremtő és Szeretet ereje, az Isten élménye. A másik: az ember méltóságában és jóra való képességében való hit, mely arra utal, hogy az élet jó és érdemes élni. Az élet Isten ajándéka, melynek örvendeni kell, fejleszteni és hasznosítani az emberiség javára. És végül ebből a forrásból merítjük a gondoskodó, szeretetközösség erejét, mely válságok idején befogad és segítséget nyújt.

A könyv egészen végig vonul az állító és életigenlő szemlélet. Nyelve és logikája meggyőző és következetes. Szükséges és hasznos munka mindazoknak, akik megnyugtató feleletet keresnek az élet nagy kérdéseire.

W.R. Murry könyve értékes munka, elmélyedő tanulmányozást érdemel. A gyakorlati teológiai irodalom értékes gyarapodását jelenti.